

Aan de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : 17 maart 2022

Ref. : H.W.M. Wouters
Tel. : 073-6159770
Fax :
E-mail : rekenkamer@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Jaarverslag 2021 Rekenkamercommissie

Geachte raadsleden,

Met genoegen bieden wij u hierbij ons jaarverslag 2021 aan. De commissie heeft het jaarverslag op 10 maart 2022 vastgesteld.

De Gemeentewet en verordening schrijven voor dat de rekenkamercommissie jaarlijks voor 1 april een afschrift van haar jaarverslag aanbiedt aan uw raad. Wij zijn graag bereid om het jaarverslag desgewenst toe te lichten.

De rekenkamercommissie heeft in 2021 de volgende onderzoeken afgerond dan wel in gang gezet:

- Sturing op Jeugdhulp;
- De rol van de raad in complexe participatieprocessen;
- verantwoord datagebruik en de rol van de gemeenteraad;
- Subsidiebeleid Bossche culturele sector;
- Grondbeleid.

De commissie kijkt terug op een vruchtbare en plezierige samenwerking met de gemeenteraad in 2021 en hoopt dit ook met de nieuwe gemeenteraad te kunnen voortzetten.

Met vriendelijke groet,
Namens de rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch,

Dr. E.A.M.J. (Eric) Verkaar
(Voorzitter rekenkamercommissie)

Jaarverslag 2021

Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch

Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch

dr. E.A.M.J. Verkaar, voorzitter

mr. D. Haenen

J.J.M. Gersjes

ing. A.J.G. de Groot

drs. L. Konings

ir. M. van der Horst

ir. G.A.A. van den Berg-Melis

drs. H.W.M. Wouters, secretaris

Mail: rekenkamer@s-hertogenbosch.nl

Web: www.s-hertogenbosch.nl/rekenkamer

's-Hertogenbosch, 10 maart 2022

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Terugblik	3
1.2	Activiteiten	3
1.3	Onderwerpen	4
1.4	Kwaliteitszorg.....	4
1.5	Kosten	5
2.	Missie en voornemens in 2021	5
2.1	Missie	5
2.2	Voornemens in 2021	6
3.	Onderzoeken in 2021	6
3.1	Sturing op Jeugdhulp.....	6
3.2	Rol van de raad in (complexe) participatieprocessen ('Spannende participatie');.....	7
3.3	Verantwoord datagebruik en de rol van de raad	8
3.4	Subsidiebeleid Bossche culturele sector	9
3.5	Grondbeleid.....	10
4.	Uitvoering evaluatie Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch en wetswijziging ..	10
5.	Doorkijk naar 2022 en verder	11

1. Inleiding

1.1 Terugblik

In dit jaarverslag blikt de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch terug op het jaar 2021. Wij vinden het belangrijk om transparant te zijn over onze activiteiten en de resultaten daarvan. Bovendien willen wij graag leren van de ervaringen van voorbije jaren, zodat wij nog beter een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van de kwaliteit van het door de gemeente 's-Hertogenbosch gevoerde bestuur en beleid. De Gemeentewet schrijft voor dat dit verslag jaarlijks vóór 1 april aan de raad wordt toegezonden.

De Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch bestaat uit een externe voorzitter, vier externe leden en twee leden uit de raad.¹ In 2021 kende onze bezetting een aantal wijzigingen:

- Op 2 februari 2021 heeft de gemeenteraad de heer dr. E.A.M.J. (Eric) Verkaar aangesteld als voorzitter, voor een periode van twee jaar (op eigen verzoek). Hij was eerder waarnemend voorzitter en extern lid. In de tweede helft van 2022 start de werving van een nieuwe voorzitter.
- Op 18 mei 2021 heeft de gemeenteraad mevrouw G.A.A. (Gea) van den Berg-Melis benoemd als extern lid van de Rekenkamercommissie voor een periode van vier jaren.
- Per 1 september 2021 is als secretaris van de Rekenkamercommissie de heer drs. H.W.M. (Erik) Wouters aangesteld. Hij was al eerder in de periode 2006-2018 secretaris.

De Rekenkamercommissie bestond bij de afsluiting van het jaar 2021 uit de volgende leden:

Eric Verkaar (voorzitter)
Danielle Haenen (extern lid)
Laudy Konings (extern lid)
Martin van der Horst (extern lid)
Gea van den Berg-Melis (extern lid)
Antoon de Groot (raadslid)
Joep Gersjes (raadslid)
Erik Wouters (secretaris)

1.2 Activiteiten

De Rekenkamercommissie heeft het afgelopen jaar 11 keer plenair vergaderd (meestal digitaal). Daarnaast zijn er bijeenkomsten geweest van de subcommissies die, als vooruitgeschoven post van de Rekenkamercommissie, zorgdragen voor de begeleiding van de onderzoeken dan wel de verkenning en voorbereiding van nieuwe onderzoeksonderwerpen.

---

¹ Met de term 'extern lid' wordt bedoeld dat desbetreffend lid van de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch geen lid is van de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch.

Naast deze subcommissies heeft de Rekenkamercommissie uit haar midden selectiecommissies aangewezen ten behoeve van het opvullen van de vacatures extern lid van de Rekenkamercommissie en secretaris Rekenkamercommissie. Vacatures die in mei en september 2021 zijn ingevuld.

De Rekenkamercommissie heeft ook in 2021 gewerkt met aandachtsgebieden voor de externe leden. De leden hebben waar mogelijk fysiek en anders digitaal de vergaderingen van raadscommissies en de raad gevolgd.

De Rekenkamercommissie heeft eind 2021 samen met griffie en Presidium uitvoering gegeven aan het eerdere besluit van de raad om met ingang van de raadsverkiezingen verder te gaan als Rekenkamercommissie zonder raadsleden. De raad heeft op 1 februari 2022 besloten daartoe een gewijzigde verordening vast te stellen. In de loop van 2022 volgt naar verwachting nog de wettelijk verplichte stap naar een volledig op de Gemeentewet gebaseerde Rekenkamer.

Genoemde activiteiten zijn alle ontplooid in dienst van, of naast, de kernactiviteit, namelijk het doen van onderzoek naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Het jaar 2022 was een productief jaar, met veel onderzoeksactiviteiten, rapportages en contacten met de gemeenteraad. Na enkele jaren met een minder hoge productie, onder meer door Corona, is de commissie weer op volle sterkte aan de slag.

Wij zullen ook de nieuwe gemeenteraad weer vol enthousiasme ondersteunen in zijn controlerende en kaderstellende rol, met goed en waardevol onderzoek. Wij staan altijd open voor uw suggesties en ideeën. Wij zijn er voor u!

1.3 Onderwerpen

De Rekenkamercommissie luistert bij het kiezen van haar onderwerpen goed naar wat de gemeenteraad aan informatie wenst. De raad is immers de belangrijkste doelgroep van het onderzoek. Maar ook inwoners kunnen ideeën aandragen voor rekenkameronderzoek. De Rekenkamercommissie heeft dit jaar vergaderingen van raadscommissies en gemeenteraad digitaal gevolgd. Daarmee tracht de Rekenkamercommissie een goed beeld te krijgen van de onderwerpen die in het bestuur en de stad leven. Uiteraard spelen ook andere factoren een rol zoals onderwerpen die landelijk en bij andere rekenkamers actueel zijn. Raadsfracties leveren jaarlijks suggesties voor onderzoek aan. Bij wet is ook vastgelegd dat de gemeenteraad tussentijds (bijvoorbeeld via een motie) een verzoek mag doen aan de Rekenkamercommissie om een onderwerp te onderzoeken. De commissie besluit zelf of zij op dit verzoek ingaat.

Begin 2021 hebben gesprekken met de fracties plaatsgevonden waarin verschillende mogelijke onderzoeksonderwerpen zijn besproken.

1.4 Kwaliteitszorg

De Rekenkamercommissie besteedt veel aandacht aan de kwaliteit van haar onderzoeksrapporten en werkwijze. Onze wijze van werken, onderzoeken en

rapporteren evalueren wij jaarlijks - zo mogelijk met een externe deskundige - in een separate bijeenkomst. Wij spreken dan ook over mogelijke nieuwe werk- en rapportagevormen, de onderzoeksthema's, de doorwerking van onze onderzoeken en onze samenwerking met de gemeenteraad.

Ook na afloop van ieder onderzoekstraject kijken wij – samen met de onderzoekers – terug. De leerpunten daaruit nemen wij mee in volgende onderzoeken. Ook is de Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch actief lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Er bestaan eveneens contacten met andere rekenkamers in Noord-Brabant en daarbuiten.

1.5 Kosten

De Rekenkamercommissie is bevoegd om - binnen een door de gemeenteraad beschikbaar gesteld budget - uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken. Het budget ligt sinds de start van de Rekenkamercommissie op hetzelfde niveau (rekening houdend met jaarlijkse indexering).

Voor 2021 betrof het om een werkbudget van € 102.720 voor het verrichten van onderzoek, presentiegelden van de externe leden en overige kosten (lidmaatschap NVRK, congres, representatie, e.d.). De begroting van de commissie bestaat naast het werkbudget uit de salariskosten van de secretaris c.q. de externe inhuur van de secretaris. De begroting is voor 100,1% gerealiseerd.

Overzicht begroting versus realisatie 2021 d.d. 31 december 2021

Omschrijving kostensoort	Totaal begroting	Geboekt	Resultaat
Contributies ,lidmaatschappen, abonnementen	€ 1.230,00	€ 1.530,00	€ -300,00
Presentiegelden commissies	€ 30.970,00	€ 27.291,00	€ 3.679,00
Bijzondere vergoedingen	€ 1.610,00	€ -	€ 1.610,00
Externe personeelsactiviteiten	€ 630,00	€ 1.902,00	€ -1.272,00
Onderzoekskosten	€ 68.280,00	€ 68.884,00	€ -604,00
Overige dienstverleningen ('post overige')	€ -	€ 500,00	€ -500,00
Personeelskosten + sociale lasten personeel	€ 100.960,00	€ 103.703,00	€ -2.743,00
TOTAAL	€ 203.680,00	€ 203.810,00	€ -130,00

2. Missie en voornemens in 2021

2.1 Missie

Volgens de wet heeft de Rekenkamercommissie als doel onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid zoals dit onder verantwoordelijkheid van raad, college en ambtelijke organisatie tot stand komt.

De Rekenkamercommissie van gemeente 's-Hertogenbosch legt in haar onderzoeken het accent op de *maatschappelijke effectiviteit van beleid* en minder op de correcte

naleving van de regels waarop onderzoek naar rechtmatigheid is gericht. Dergelijk onderzoek valt in ieder geval voor zover het de financiën aangaat, wat haar betreft onder verantwoordelijkheid van de accountant.

De Rekenkamercommissie wil met haar onderzoek uiteindelijk een bijdrage leveren aan het vergroten van *de kwaliteit van het door de gemeente gevoerde bestuur en beleid*. De Rekenkamercommissie heeft als doel de controlerende en kaderstellende rol van de raad te versterken. Daarmee staat de commissie ten dienste van de raad. De rol van de gemeenteraad in de uitoefening van zijn controlerende en kaderstellende taak is daarmee een steeds terugkerende invalshoek van het onderzoek.

De Rekenkamercommissie stelt zich dan ook ten doel onderzoek te (laten) verrichten naar de doeltreffendheid van beleid: in hoeverre worden de doelen bereikt als gevolg van de inzet van beleid? In het verlengde hiervan kan *de kaderstellende rol van de raad verder worden verbeterd*: heeft de raad in zijn kaderstelling heldere keuzes gemaakt, een kwalitatief dan wel kwantitatief meetbaar doel gesteld met een daarbij aangegeven tijdsperiode en budget?

2.2 Voornemens in 2021

De Rekenkamercommissie had zich in haar onderzoeksprogramma² voorgenomen om de volgende projecten in 2021 af te ronden dan wel in uitvoering te nemen:

1. Sturing op jeugdhulp;
2. Rol van de raad in (complexe) participatieprocessen ('Spannende participatie');
3. Verantwoord datagebruik en rol gemeenteraad;
4. Subsidiebeleid Bossche culturele sector;
5. Grondbeleid (gestart in 2021).

In de volgende paragraaf blikken wij kort terug op deze onderzoeken.

3. Onderzoeken in 2021

3.1 Sturing op Jeugdhulp

De Rekenkamercommissie heeft in 2020 en begin 2021 onderzoek verricht naar de sturing op de jeugdhulp³. De hoofdvraag van het onderzoek was in hoeverre is de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in staat is om – binnen de regionale samenwerking – de gewenste sturing te geven aan de lokale jeugdhulp. Dit onderzoek komt voort uit de vragen van een aantal raadsfracties.

Het onderzoek moest de gemeenteraad meer inzicht bieden in de bestuurlijke processen die spelen in het complexe beleidsveld Jeugdhulp. Het doel was om de

---

² [Onderzoeksprogramma](#) Rekenkamercommissie 2021 (aangeboden aan gemeenteraad d.d. 23 maart 2021)

³ Het onderzoeksrapport 'Sturing op Jeugdhulp' vindt u [hier](#).

gemeenteraad meer 'in control' te brengen op het beleidsveld jeugdhulp. En om als gemeenteraad beter in staat te zijn om binnen de kaderstellende en controlerende rol van de raad sturing te geven aan dit beleidsveld; ook binnen de regionale samenwerking.

De conclusies waren, kort samengevat:

- a. Er is een gebrek aan samenhang tussen doelstellingen onderling en tussen doelstellingen en indicatoren in de verschillende kaderstellende documenten in het gemeentelijk jeugdhulpbeleid;
- b. De aanwezige doelstellingen zijn onvoldoende SMART geformuleerd en dat heeft consequenties voor de meetbaarheid van de doelstellingen;
- c. De raad ontvangt wel veel informatie alleen niet altijd met de juiste duiding, waardoor voor de raad een overkoepelend beeld (overzicht) ontbreekt;
- d. Er vindt weinig overleg plaats tussen de gemeenteraden in de jeugdzorgregio 's-Hertogenbosch. Vanwege de regionale besluitvorming is dit wel noodzakelijk;
- e. De raad heeft behoefte aan inzicht in cliëntervaringen in relatie tot de geleverde prestaties en aan terugkoppeling vanuit de praktijk door zorgverleners en hun organisaties.

Het onderzoek heeft geleid tot aanbevelingen die ingaan op de vraag hoe de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch - ook binnen de regionale samenwerking - beter kan sturen op de jeugdzorg, teneinde de door hen gewenste zorg aan jeugdigen te kunnen bieden, binnen de beschikbare financiële kaders. Welke handvatten, welke informatie, welke kaders zijn hiervoor nodig en (wel of niet) al beschikbaar of beschikbaar te maken?

Het onderzoeksrapport en raadsvoorstel van de Rekenkamercommissie zijn op 18 mei 2021 in de gemeenteraad behandeld. Ook een bestuurlijke reactie van het college en een ongevraagd advies van de Adviesraad WMO & Jeugdhulp lagen voor. De raad nam unaniem een amendement van negen fracties aan. De raad besloot hiermee dat regionale beleidsprocessen Jeugdhulp standaard starten met een raadsbesluit over de kaders die richting geven aan het handelen van het college bij de voorbereiding, in regionaal verband, van het regionaal beleidsplan en manier van inkoop. De raad vroeg het college ook de informatievoorziening te optimaliseren én de regionale samenwerking tussen gemeenteraden in de jeugdhulpregio 's-Hertogenbosch te versterken.

3.2 Rol van de raad in (complexe) participatieprocessen ("Spannende participatie");

Burgerparticipatie staat al enige tijd als belangrijk thema op de (lokale) politieke agenda. Het gaat hierbij om een aantal steeds terugkerende kernvragen, namelijk: wie initieert en wie participeert? Wie vertegenwoordigen de participanten en welk gewicht geef je aan de inbreng? Wie neemt uiteindelijk de besluiten? Et cetera. Tijdens de behandeling van het eerdere rekenkameronderzoek naar Burgerinitiatieven (2020) gaven meerdere fracties aan behoefte te hebben aan een vervolg op dit onderzoek, met de nadruk op een bredere interpretatie van het thema Participatie. Onder raads- en commissieleden bleek behoefte te bestaan om kennis te nemen van en te oefenen in rolneming en nieuwe vormen van participatie.

Op 18 maart 2021 heeft de Rekenkamercommissie een interactieve sessie 'Spannende Participatie' georganiseerd met de gemeenteraad waarbij een alternatief model voor de breed bekende (en uit 1968 daterende) participatieladder is geïntroduceerd. Daarnaast is aan de hand van een tweetal fictieve en tegelijkertijd realistische casussen besproken hoe, in die specifieke setting, vragen ten aanzien van participatie beantwoord kunnen worden. Dat heeft een aantal eerste inzichten opgeleverd, die het gesprek in de gemeenteraad over participatie verder op gang kunnen helpen.

Een belangrijk inzicht dat tijdens de bespreking van de casussen werd bevestigd, is dat de rol van de gemeenteraad kan variëren per thema, per situatie en per moment en dus situationeel kan worden bepaald. Conclusies en aanbevelingen werden aangereikt⁴.

Er wordt momenteel door college en raad gewerkt aan en nagedacht over een gezamenlijke 'Bossche werkwijze voor participatie'. Het resultaat van de interactieve bijeenkomst en de aangereikte tools voor participatie kan voor de invulling van dat traject worden gehanteerd.

3.3 Verantwoord datagebruik en de rol van de raad

De Rekenkamercommissie heeft in de jaren 2018 en 2019 verkennende onderzoeken laten uitvoeren naar privacy en datagebruik door de gemeente. In het verlengde daarvan heeft de Rekenkamercommissie geconstateerd dat het voor raadsleden moeilijk is om inzicht te krijgen in de verschillende vormen waarin door de gemeente gebruik wordt gemaakt van data. Vragen die in dit verband spelen zijn:

- Welke rol spelen data in de uiteindelijke bestuurlijke besluitvorming?
- Wie neemt de beslissing om gebruik te maken van data in de uitvoering en de ontwikkeling van beleid en aan welke eisen wordt deze beslissing getoetst?
- Hoe controleert een raadslid of de gebruikte algoritmen wel voldoen aan de gestelde politieke voorwaarden en voorwaarden van goed bestuur?

De Rekenkamercommissie is van mening dat er voor de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch een verantwoordelijkheid ligt om kaders te stellen voor het gebruik van data door de gemeente.

De Rekenkamercommissie ontwikkelde voor de raad een handvat voor de gemeenteraad: de DataWijzer⁵. Het doel van deze DataWijzer, een doorklikbaar hulpmiddel, is raads- en commissieleden te helpen tot een afgewogen en onderbouwd besluit te komen bij raadsvoorstellen waarbij data worden ingezet. Ook is een korte animatiefilm gemaakt⁶.

De Rekenkamercommissie organiseerde op 31 augustus 2021 voor de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch een hearing met als onderwerp Verantwoord datagebruik en

---

⁴ De resultaten van de interactieve sessie met aanbiedingsbrief vindt u [hier](#).

⁵ De DataWijzer vindt u [hier](#).

⁶ De animatiefilm over het gebruik van de DataWijzer vindt u [hier](#).

de rol van de raad. Sprekers van het Rathenau Instituut, de gemeente 's-Hertogenbosch en de gemeente Breda gaven een toelichting op het onderwerp. De hearing was bedoeld ter voorbereiding op de bespreking van een discussienotitie die door de Rekenkamercommissie is opgesteld⁷. De discussienotitie werd op 12 april 2021 in de bijeenkomst Informeren en Ontmoeten toegelicht. Op 9 september 2021 sprak de Commissie Bestuur over de discussienotitie en de DataWijzer.

De Rekenkamercommissie trok in dit proces samen op met het Presidium, mede omdat het hier een nieuwe wijze van onderzoeken en rapporteren van de Rekenkamercommissie betrof.

De gemeenteraad nam op 22 september 2021 een 'Motie Vreemd' aan, ondertekend door negen fracties, ter afronding van dit onderzoekstraject. De raad verzocht het college om een visie op het gemeentelijk gebruik van data op te stellen, met daarin een toetsingskader voor het gebruik van interne en externe databronnen in het gemeentelijk beleid en uitvoering, de wijze waarop het toetsingskader in de besluitvorming door de raad kan worden verwerkt en een opzet voor een data/digitaliseringmonitor waarmee periodiek inzichtelijk kan worden gemaakt wat de stand van zaken op dit gebied is. De raad verzocht het college tevens op korte termijn een algoritmen- en sensorenregister op te stellen en de raad daarover te informeren en aan raadsvoorstellen voortaan waar nodig een digitaliseringsparagraaf toe te voegen.

Op 5 oktober 2021 gaf het college als antwoord op de motie aan dat het een visie op het gemeentelijk gebruik van data zal opstellen en dat het zal werken aan een sensorenregister en een verkenning naar algoritmeregisters. Het college nodigt de raad uit om een 'adviespanel data' samen te stellen. Het Presidium gaf op 4 november 2021 in een reactie aan dat een dergelijke werkwijze niet past in de afspraken over de rolverdeling tussen raad en college. Het Presidium vraagt het college het instrument van de discussienotitie in te zetten, met deze discussienotitie en hearing als input. Het na de verkiezingen te vormen nieuwe college zal deze uitdaging moeten oppakken. Als Rekenkamercommissie volgen wij deze ontwikkeling en zijn wij bereid om aan te geven op welke wijze de door ons opgeleverde onderzoeksresultaten eventueel een bijdrage aan het vervolg kunnen leveren.

3.4 Subsidiebeleid Bossche culturele sector

De Rekenkamercommissie heeft in 2021 onderzoek verricht naar het subsidiebeleid in de Bossche culturele sector⁸. De onderzoeksvraag was op welke manier de activiteiten van de ontvangers van cultuursubsidies een bijdrage leveren aan de beoogde doelstellingen van het cultuurbeleid en hoe dat wordt verantwoord. De vraag was ook hoe de gemeenteraad zijn controlerende rol kan vervullen.

De conclusie van het onderzoek is dat er geen duidelijk beeld is van de samenhang tussen de doelen van het cultuurbeleid en de resultaten. Het is niet duidelijk welke

---

⁷ De discussienotitie 'Verantwoord datagebruik en rol gemeenteraad' vindt u [hier](#).

⁸ Het onderzoeksrapport 'Subsidiebeleid Bossche culturele sector' vindt u [hier](#).

bijdrage cultuursubsidies leveren aan welke doelen van het cultuurbeleid. De Rekenkamercommissie beveelt onder meer aan om een uitvoeringsprogramma op te stellen waarmee duidelijk wordt wat de relatie tussen doelen en bijdragen is.

Het onderzoek is met begeleidend raadsvoorstel aangeboden aan de gemeenteraad. De Rekenkamercommissie verzorgde op 7 februari 2022 een toelichting in 'Informer en Ontmoeten'. Het college stuurde op 8 februari 2022 een bestuurlijke reactie. Daarin gaf het college aan dat het de analyse van de Rekenkamercommissie deelt. Maar dat dit niet geldt voor de conclusies en de aanbeveling om een uitvoeringsprogramma op te stellen. Het college wil geen jaarlijkse verantwoording op hoofdlijnen aan de raad. Het college koerst op 'samenwerking en vertrouwen'.

De Commissie Bedrijvigheid sprak op 14 februari 2022 over het onderzoek en het raadsvoorstel. De Rekenkamercommissie stuurde naar aanleiding van de commissiebespreking een nadere toelichting naar de gemeenteraad. Op 8 maart 2022 nam de gemeenteraad een amendement aan. Daarin vraagt de raad het college een discussie voor te bereiden, die begin 2023 leidt tot een voorstel aan de gemeenteraad. Daarin moet duidelijk worden hoe de gemeenteraad meer inzicht kan krijgen in de maatschappelijke impact van culturele subsidies, hoe binnen de reguliere beleidscyclus de outcome van het cultuurbeleid en de bijdrage van de BCB-organisaties daaraan beter inzichtelijk kan worden gemaakt. En ook op welke wijze de cultuursector te betrekken is bij de uitwerking van impactmeting en de indicatoren die horen bij de doelen van Cultuurstad van het Zuiden. Daarbij moet het college onderscheid maken tussen professionele organisaties, de amateurverenigingen en de volksfeesten.

3.5 Grondbeleid

De Rekenkamercommissie is in november 2021 gestart met een onderzoek naar het grondbeleid. Enerzijds wil de Rekenkamercommissie inzichtelijk krijgen in hoeverre de ambities en doelstellingen die zijn opgenomen in het grondbeleid, daadwerkelijk worden gerealiseerd. Anderzijds wil zij een reflectie op het grondbeleid van de gemeente, door een aantal relevante 'best practices' voor de gemeente te beschrijven. De hoofdvraag van het onderzoek is welke kaders, in termen van ambities en doelstellingen, er door de raad aan het grondbeleid zijn gesteld en in welke mate hieraan invulling wordt gegeven.

De Rekenkamercommissie wil het onderzoeksrapport nog voor de zomer van 2022 aan de nieuwe gemeenteraad aanbieden.

4. Uitvoering evaluatie Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch en wetswijziging

In september 2020 heeft het Presidium een externe evaluatie naar het functioneren van de Rekenkamercommissie van de gemeente 's-Hertogenbosch vastgesteld. Op 8 december 2020 heeft de raad op basis van de evaluatie een besluit genomen. De raad besloot dat vanaf de nieuwe raadsperiode beginnend in 2022, raadsleden geen deel meer zullen uitmaken van de Bossche rekenkamer. De raad heeft op 1 februari

2022 de hiertoe gewijzigde verordening vastgesteld, na goed overleg met de Rekenkamercommissie.

De raad heeft het presidium de opdracht gegeven – binnen de wettelijke kaders - met de Rekenkamercommissie afspraken te maken over:

- De aard en inhoud van de onderzoeken van de Rekenkamercommissie: een volume van 2 à 3 onderzoeken per jaar en meer onderzoeken die over de controlerende rol gaan;
- De verbinding tussen raad en rekenkamer in de nieuwe raadsperiode.

Dat is inmiddels gebeurd. De Rekenkamercommissie kijkt met genoegen terug op de met Presidium en fractievoorzitters gevoerde constructieve gesprekken. Deze zullen met de nieuwe raad worden voortgezet, zodat de Rekenkamercommissie ook de nieuwe raad optimaal van dienst kan zijn.

In de loop van 2022 zal het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers' naar verwachting in beide Kamers worden behandeld en van kracht worden. Deze wet regelt onder meer dat alle decentrale overheden over een onafhankelijke rekenkamer moeten beschikken. De bevoegdheden van lokale rekenkamers worden uitgebreid. En de zogenaamde rekenkamerfunctie, al dan niet mee deelname van raadsleden – zoals ook in 's-Hertogenbosch – wordt afgeschaft. Dit betekent dat de nieuwe gemeenteraad zich zal moeten buigen over de vormgeving en invulling van de dan op de wet gebaseerde Rekenkamer 's-Hertogenbosch.

5. Doorkijk naar 2022 en verder

Voor 2022 kunnen wij u de volgende doorkijk geven:

- Introductieavond voor de nieuwe raad (31 maart 2022 en daaropvolgende kennismakingsronde met alle fracties die daar voor open staan.
- Aanbieden van het onderzoek Grondbeleid (juni 2022);
- Aanbieden van een vervolgonderzoek naar de rode draden in de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek van 2016-2021 (juni 2022);
- Uitvoeren van een vooronderzoek naar Leefbaarheid en voorzieningen;
- Het voorbereiden van nieuwe onderzoeken voor 2022 en verder.
- Samen met Presidium voorbereiden van de vorm en inrichting van de Rekenkamer 's-Hertogenbosch, na van kracht worden van Wet Versterking decentrale rekenkamers.
- Werving van een nieuwe voorzitter (tweede helft 2022).

Na de zomer sturen wij u ter informatie ons onderzoeksprogramma voor 2022 en 2023. Wij nemen in dit programma suggesties van de (nieuwe) raadsfracties mee. Wij hopen deze kennismakingsgesprekken met de raadsfracties zo spoedig mogelijk te kunnen voeren.

#####